

ซ้ำแหละ..."รธน.ร่างแรก" "เด่น-ด้อย" การศึกษาไทย!!

นำเสนอเมื่อ : 13 ก.พ. 2559

ในที่สุด "ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2559 ร่างแรก" ฉบับที่ "นายมีชัย ฤชุพันธุ์" เป็นประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ได้ถูกร่าง 270 มาตรา รวมบทเฉพาะกาล ก็คลอดออกมาเป็นที่เรียบร้อยโรงเรียนมีชัย และเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบแล้ว จากนั้น กรธ. จะปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญตามข้อเสนอแนะของคณะรัฐมนตรี (ครม.) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ฯลฯ โดยคาดว่าจะกำหนดวันออกเสียงประชามติได้ประมาณวันที่ 31 กรกฎาคมนี้

สำหรับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการจัด **"การศึกษา"** ในร่างรัฐธรรมนูญร่างแรก **ถูกเขียนอยู่ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ในมาตรา 50 และมาตรา 267 ของบทเฉพาะกาล** มีดังนี้

หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 50
รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการ หรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนต้องได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้ง การศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล และดำเนินการให้ผู้ด้อยโอกาสได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

บทเฉพาะกาล มาตรา 267 ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ร่วมกันดำเนินการ และผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติให้แล้วเสร็จ เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 50 ววรรค 2 และวรรค 3 และให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา 50 ววรรค 4 โดยเร็ว โดยจะต้องจัดทำแนวทางการปฏิรูปให้แล้วเสร็จ และเริ่มดำเนินการภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นสมควร จะเสนอแนะต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

และคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพื่อประกอบการพิจารณาตามที่เห็นสมควรก็ได้

จากแนวนโยบายการจัดการศึกษาที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญร่างแรกนี้ ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ตามมาว่ารัฐไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ได้กำหนดให้ประชาชนต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อย 12 ปี เหมือนที่ปรากฏในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 ระบุว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ..."

เรื่องนี้ "นายสมพงษ์ จิตระดับ" อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกร่างรัฐธรรมนูญศึกษารายละเอียดในประเด็นนี้แล้วเห็นว่า ภาพรวมเนื้อหาของรัฐธรรมนูญร่างแรก ในหมวดหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 50 เขียนเกี่ยวกับการศึกษาได้ละเอียดมากเมื่อเทียบกับฉบับ พ.ศ.2550 เพราะมีข้อบังคับมากขึ้น โดยมาตราดังกล่าวเน้นการพัฒนาผู้เรียนในช่วงปฐมวัย เด็กยากจน และนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา

โดยมาตรา 50 ระบุว่า "รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าเล่าเรียน" หมายถึง รัฐต้องช่วยอุปถัมภ์เด็กยากจนให้มีการศึกษาตามภาคบังคับ ส่วนวรรค 1 ที่ระบุว่า "รัฐต้องดำเนินการ หรือจัดให้มีการศึกษาจนวัยเรียนที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง" หมายถึง รัฐต้องการเน้นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมไปถึงการศึกษาระดับปฐมวัยด้วย

เมื่อดูวรรค 2 ที่ระบุว่า "รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนต้องได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้ง การศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากล และดำเนินการให้บุคคลมีโอกาสได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย"

วรรคนี้จะเน้นผลักดัน และสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ที่เรียนตามความถนัด และเน้นให้รัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาทุกระดับร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ แต่มีจุดอ่อนที่เน้นการจัดทำแผนการศึกษาของชาติมากเกินไป หากเทียบกับ พ.ร.บ. อื่นๆ ที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง แต่ยังไม่ผลักดันไม่สำเร็จ

ส่วนวรรคที่ 3 ระบุว่า "การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ" หมายถึง การเน้นให้พัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เป็นเด็กรุ่นใหม่ที่มีวินัย คุณธรรม และรักชาติ ซึ่งเป็นการปูพื้นฐาน

นอกจากนี้ ในส่วนข้อบังคับยังเขียนไว้ชัดเจนไม่ให้เปลี่ยนแผนการศึกษา หรือหากเปลี่ยนต้องมีผลงานวิจัยมายืนยันว่าแผนที่เปลี่ยนดีกว่าแผนเดิม

สำหรับมาตรา 267 ของบทเฉพาะกาล เน้นการผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี

หลังจากประกาศรัฐธรรมนูญ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)
ต้องดำเนินการตามของบังคับในรัฐธรรมนูญตามมาตราดังกล่าว ด้วยการปฏิรูปการศึกษา
และออกแผนการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี ตามแนวทางที่นายมีชัยเคยกล่าวไว้ว่า
"เราต้องกลับมาทำเรื่องเด็กปฐมวัย เน้นให้เด็กมีวินัย เพื่อตั้งความหวังกับเด็กรุ่นใหม่ให้เป็นเด็กที่มีคุณภาพ
เพื่อในอนาคตเด็กเหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการเมือง"

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นว่า
แม้เนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการศึกษาจะเขียนละเอียด และค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ยังมี "จุดอ่อน"
ให้เห็นคือ รัฐธรรมนูญร่างแรกนี้ไม่ได้ระบุถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ในมาตรา 267
ที่ระบุให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ร่วมกับคณะรัฐมนตรี (ครม.) ผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษาของชาติ
ซึ่งอาจจะเกิดข้อยกเว้นตามมาได้ ส่วนประเด็นอื่นๆ ที่ยังเป็นปัญหาหนักคือ
ในร่างดังกล่าวเน้นการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติมากเกินไป

ขณะที่ "พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ" รัฐมนตรีว่าการ ศธ. ได้มอบให้ทุกองค์กรหลักใน ศธ.
ช่วยกันศึกษาร่างรัฐธรรมนูญในทุกมาตรา เพื่อส่งกลับไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ 10
กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา โดยเฉพาะมาตรา 50 ที่เขียนเกี่ยวกับการศึกษา
และในบทเฉพาะกาลยังกำหนดให้ปฏิรูปการศึกษาให้เสร็จภายใน 1 ปี
หลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ประกาศใช้ แสดงให้เห็นว่า ภาครัฐ เห็นความสำคัญของการศึกษา
ซึ่งเป็นโจทย์ที่ ศธ. ต้องปฏิรูปให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม 2560

นอกจากนี้ พล.อ.ดาว์พงษ์ ยังระบุว่า ต้องปรับแก้กฎหมายเพื่อปฏิรูปการศึกษา โดยยกร่างกฎหมายใหม่
เช่น การปรับโครงสร้าง ศธ. ซึ่งขณะนี้ สนช. ได้ร่างกฎหมายออกมาแล้ว 11 ฉบับ อยู่ระหว่างศึกษาความเป็นไปได้
โดยจะไขว่คว้าหานับสิ่งที่ ศธ. กำลังทำอยู่

**ก็ต้องลุ้นกันว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2559 ร่างแรก
จะผ่านการประชามติหรือไม่!!**

ที่มา [มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 12 - 18 ก.พ. 2559](#)